

Uvod

Retorika je grčki termin nastao u 5. veku pre Hrista. Izveden je iz reči *rhetor*, što znači “podnosilac zahteva na sudu”, ili “onaj ko govori”, odnosno besednik. U latinskom jeziku se ovi termini prevode rečima *orator*, to jest *oratoria* (od *oro*, *orare* = govoriti, obraćati se nekome). U srpskom jeziku se reč retorika upotrebljava ravnopravno sa rečima besedništvo i govorništvo.

U antici su retoriku definisali na različite načine. Za Koraksa, ona je "sredstvo uveravanja rečima", dok je Aristotel vidi kao "učiteljicu nagovaranja". Za Kvintilijana ona je jednostavno "ars bene dicendi". Međutim, u antici je uvek retorika bila smatrana veštinom, a ne umetnošću, pa su se tako udžbenici besedništva najčešće nazivali "tehne". Otuda među grčkim muzama ne sedi muza retorike. Besedništvo je lišeno božanskog nadahnuća koje nalazimo u antičkoj poeziji.

Iako je za Helene retorika imala praktičnu primenu, u njihovom društvu njena važnost seže mnogo dublje. Za homerskog čoveka ona je cilj čovekov i dar bogova. Tako retorika, iako lišena muze zaštitnice, biva ustoličena među Grcima kao jedno od najvećih preimućstava i kao veština kojoj treba stremiti. Ovakav uticaj otvoriće retorici dve velike bitke: sa poezijom i sa filozofijom, koja će joj dugo ostati suparnica u najvažnijem zadatku jedne države – u vaspitavanju omladine.

Nemoguće je u istoriji utvrditi tačan trenutak nastanka besedništva. Međutim, moguće je razlikovati samoniklu, samouku retoriku od učene, methodske, dobrim delom kanonizovane retorike. Prvoj je teško ući u trag, i vremenski i geografski. Za momenat stvaranja ove druge uzima se sredina petog veka pre Hrista, a za mesto njenog rođenja Sirakuza, grad i oblast na Siciliji, tadašnjoj grčkoj koloniji. Tamo se odvio niz događaja koji su formirali pogodno tle za začetak govorničke veštine, koja će se brzo raširiti i na ostale kolonije i svoj centar preseliti na samu Atiku.

1. NASTANAK I RAZVOJ RETORIKE

Retorika nastaje sredinom 5. veka pre Hrista u Grčkoj. Glavni uslov njene pojave bilo je demokratsko uređenje grčkih polisa. Pod vladavinom Perikla pojavljuje se potreba da se građani uključe u javni život. Tada sposobnost govorenja pred auditorijumom postaje ne samo preduslov za angažovanje pojedinca u javnom životu polisa, već i preduslov za uspešnu karijeru. Grčko demokratsko uređenje počivalo je na ideji da je svaki građanin dužan da se stara o životu države. To učešće se prvenstveno ogledalo u javnoj raspravi. U njoj je svaki slobodan građanin mogao da izrazi svoje mišljenje. Njegova uverljivost zavisila je kako od snage njegove argumentacije, tako i od lepote i sklada njegovog govora. Na taj način su se od samog početka govorničke delatnosti formirala njena dva osnovna činioca – etički i estetski.

Iako je za Helene retorika imala praktičnu primenu, u njihovom društvu njena važnost seže mnogo dublje. Za homerskog čoveka ona je cilj čovekov i dar bogova. Tako retorika, iako lišena muze zaštitnice, biva ustoličena među Grcima kao jedno od najvećih preimućstava i kao veština kojoj treba stremiti. Ovakav uticaj otvoriće retorici dve velike bitke: sa poezijom i sa filozofijom, koja će joj dugo ostati suparnica u najvažnijem zadatku jedne države – u vaspitavanju omladine.

Nemoguće je u istoriji utvrditi tačan trenutak nastanka besedništva. Međutim, moguće je razlikovati samoniklu, samouku retoriku od učene, methodske, dobrim delom kanonizovane retorike. Prvoj je teško ući u trag, i vremenski i geografski. Za momenat stvaranja ove druge uzima se sredina petog veka pre Hrista, a za mesto njenog rođenja Sirakuza, grad i oblast na Siciliji, tadašnjoj grčkoj koloniji. Tamo se odvio niz događaja koji su formirali pogodno tle za začetak govorničke veštine, koja će se brzo raširiti i na ostale kolonije i svoj centar preseliti na samu Atiku. Pad tiranije u Sirakuzi bio je preduslov koji je ovu oblast odredio za mesto iz koga će se besedništvo iznedriti. Posle rušenja tiranske vlasti, pojavili su se brojni sporovi oko svojine, uzrokovani potrebom da se uspostavi predtiranska podela imovine. Kako bi se ovi sporovi rešili formirane su narodne porote, pred kojima je trebalo što ubedljivije govoriti da bi se pridobila željena presuda. Kao osnivača retorike Aristotel navodi **Empedokla** (oko 483. - 423. godine pre Hrista). Ipak, prvi učitelj besedništva i prvi tehnoqrata bio je **Koraks**. On je sastavio udžbenik "Tehne", a takođe mu se pripisuje podela besede na sastavne delove. Pretpostavlja se da je bio Empedoklov učenik, dok je sam podučavao Tisiju, sa kojim je sarađivao pri izradi tog udžbenika.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

